

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

ARGVMENTA.

1. *Quòd primum opus atq; precipua virtus post fidem in homine iustificato, est dilectio, qua Deus gratis propter semetipsum diligitur, & proximus propter Deum.*
2. *Quid sit dilectio proximi, & eius virtus atq; conditiones.*
3. *Quòd dilectio implet legem, & sua habet premia hic & in futuro.*

Hristus in scriptura vbiq; in credenti-
bus vrget & exigit ac præcipit dilectio-
nem, quòd necessariò sequi debeat fi-
dem, veluti primum opus & fructum
primarium fidei. Vndè & à Paulo loca-
tur dilectio primo loco inter fructus Spiritus sancti.
Et primò, vt diligatur Deus, qui sine nostro merito
nos saluos fecit per filium suum: hæc Dei bonitas &
misericordia diligenda est, & Deus propter semetip-
sum & suam bonitatē. Qui enim Deū habet, is quo-
que quod minus, id est, cælum habebit: qui verò Deū
non habet, illum sequitur necessariò infernus. Plus
est Deus ipse, quàm eius dona. Psal. 17. Diligā te Do-
mine fortitudo mea. & Psal. 5. Gloriabuntur omnes
in te qui diligunt nomen tuum, quoniam tu benedi-
ces iusto. & Psal. 30. Diligite dominum omnes sancti
eius, quoniā veritatem requiret Dominus. & 1. Ioan.
4. Diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos.
Quia ergò propter gratuitam eius bonitatem, qua
dilexit nos etiam cū inimici essemus, Roma 5. nos
& misericordiam diligere, quàm ipsam nostram sa-
lutem,

K litem;

lutem, eò quòd Deus super omnia est diligendus, & ex toto corde & anima, vt Deuter. 6. Hunc quoq; gloria & gratiæ titulum sibi retinet Deus, vt propter semetipsum & Christum filium suum potius donet, & concedat omnia, quàm propter nostra opera operata, siue sit oratio, ieiunium, &c. ideoq; magis persona Dei à nobis diligenda est, quàm eius munera: nam plus est Deus, quàm cœlum vel infernus. Licet nos orare debeamus, atramē in nomine Christi exaudimur, Ioan. 16. Gratuita ergò misericordia & pietas Dei nobis ostensa per filium, nostri um redemptorem, causa est nostræ dilectionis.

2. Non solum Deus propter semetipsum diligendus est, sed etiam proximus, vir & vxor, liberi, vicini ac bona ipsorum temporalia & successus propter Deum non propter semetipsa & propriam conditionē, ita ut antequàm offendatur Deus, quis paratus sit potius omnia relinquere & carere, quàm deū suum. Sic etiam dicit Christus Mat. 10. Qui amat patrem aut matrem plusquàm me, nō est me dignus: ibi summā omnium temporalium rerum cōprehendit: nam plus nobis sunt parētes, q̄ diuitiæ & honores &c. Igitur propter Deum diligendus est proximus: nā si solū illos diligimus, qui nos diligūt, & benefacimus ijs qui hīc nobis beneficiunt, quæ merces? quantum distamus ab Ethnicis & Iudæis? Idēdō non propter beneficia sua proximus, sed propter ipsum Deum diligendus est. Causa & fons dilectionis huius esse debet ipse Christus, qui præterquam quod nostra peccata portauit, etiam benefecit, & magis habebit præmium apud Deū, Ioan. 15. Hoc est præceptum meum, vt diligatis vos inuicem, sicut ego dilexi vos, id est, gratis propter meā bonitatem, non propter vestra opera operata: sic & nos propter Christum diuerso proximum diligere debemus, nō principaliter respicere ad facta proximi. At inquis: Quid igitur est dilectio vel charitas proximi? Respōdeō: Charitas virtus est

tus est, quam non habet in se nostra natura, sed dona-
 tur à spiritu sancto homini ppter fidem in Christum
 qua diligitur Deus sup omnia, & proximus propter
 Deū, sicuti homo seipsum diligit, & Apostolus vocat
 charitatem fructum spiritus sancti, Galat. 5. sed quali-
 ter ostendatur, & quid operetur charitas, Apostolus
 1. Cor. 13, docet per varios gradus & mēbra, & inquit:
 Charitas patiēs est, scilicet in aduersis: cogitat enim:
 si Deus pro te tāta passus est, patere & tu hoc propter
 ipsum, quia scriptum est Matth. 5. Beati qui persecu-
 tionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipso-
 rum est regnum cœlorum. Vbi ergò nulla est patien-
 tia in aduersis & infirmitatibus, ibi adhuc nulla est
 charitas. Secundò charitas benigna, id est, neminem
 vitat, sicut Christus non reiecit peccatores, sed dixit;
 Venit filius hominis quærere & saluum facere quod
 perierat, Lucæ 19. Tertiò charitas non æmulatur, id
 est, non est inuida (*neydisch*) sed fauet suo proximo
 commoda, diuitias, honores, & quicquid DEVS ei
 fauet. Quartò, charitas non agit perperam, id est, oc-
 cultè machinando, prodendo, decipiendo, practican-
 do, sed facit sicut sibi velit fieri, vt Matth. 7. Omnia
 quæcūq; vultis vt faciāt vobis homines, ita & vos fa-
 cite illis. Quintò charitas nō est fastidiosa (*hōnisch*)
 verbo vel signo. Matth. 5. Qui dixerit fratri suo racha
 &c. Charitas non inflatur, id est, non reputat se san-
 ctioem, doctioem, meliorem cæteris, sed potiùs o-
 mnibus inferiorem. Rom. 12. Honore inuicem præ-
 uenientes Charitas non quærit quæ sua sunt, sed Dei
 honorem & proximi vtilitatem. Non irritatur, sci-
 licet vt percutiat, vulneret, conuicietur, insanat irā
 erga proximum. Luc. sexto. Dimitte, & dimittemini,
 seu dimittetur vobis. Non cogitat malum, id est, vin-
 dictam inferre aut nocere proximo, neque minatur
 exemplo Christi, qui cū malediceretur & pate-
 retur

retur, non comminabatur, I. Pet. 2. Non gaudet super iniquitate, id est, damno vel malo proximi, sed flet cum flentibus, Rom. 12. Et congauget veritati, vbi scilicet gloria Dei predicatur & proximi vtilitas. Psal. 4. & perdes omnes qui loquuntur mendacium. Caritas omnia suffert propter Christum, eius vestigia sequens, I. Pet. 2. Omnia credit, non est suspitiosa vel pertinax in sua opinione. Omnia sperat, non dubitans ea consequi quæ à Deo & proximo promissa sunt: Omnia sustinet propter Dei gloriam & commodum proximi sui. Roman. 8. Quis seperabit nos à charitate Dei &c. Summa, sine illa non valent linguæ, non scientia, non fides, nec castigatio corporis, nec Eleemosyna, inquit Apostolus, neque oratio, vel id genus alia. Nā hoc præceptum habemus à Deo, vt qui diligit Deum, diligat & fratrem suum, I. Ioan. 4. Qui enim dicit, diligo Deum & fratrem suum odit, mendax est &c? & Christus inquit Matth. 5. Vade primùm reconciliari fratri tuo. Vbi ergò dilectio proximi non est, ibi nec iustitia retinetur, nec opera, etiam qualiacunq;, sunt efficacia donec inuidia erga proximum durat.

3. Hæc dilectio legem Dei implet, sicut inquit Apostolus Roman. 13. Qui diligit proximum, legem adimplet. Nam qui diligit proximum suum, non habet rem cum vxore eius: non occidit illum, non furatur ei, & si quid aliud est in lege mandatum, illa omnia in hoc verbo, Diliges proximum tuum sicut teipsum, instaurantur. Plenitudo ergò legis est dilectio. Hanc Christus vbique præcipit & vrget, & magna habebit præmia in hac & post hanc vitam. Ideò inquit Apostolus, Nemini quicquam debeatis, nisi vt inuicem diligatis: erit enim in nouissimis diebus signū dici nouissimi de propinquo futurum, quandò charitas omnis refrixerit, & iniquitas abundabit, Matth. 24. Et hanc dilectionem iam ignorat mundus, & maximè gloriatores Euangelij. Quare ante omnia diligi de-

Rom. 13.

bet pri-

bet primùm Deus propter semetipsum, deindè proximus noster ppter Deū, si queras, quomodò debeat opus hominis fieri ex charitate, sicut iubet Apostol⁹ 1. Cor. 16. Omnia vestra in charitate fiant: respōdeo, tunc fit opus ex charitate, quādò propter ipsum Deū fit, propter eius bonitatem, & non propter munera vel dona, id est, nec propter cœlum, nec timore inferni: sicut filius diligit patrem, eò quòd pater eius est, non principaliter propter hæreditatem, & sponsus sponsam propter semetipsam, non propter concubitum. Alioqui hæc dilectio esset seruilis & mercenaria. Igitur homo debet intentionem suam dirigere principaliter in DEVM ipsum, & ad gloriam eius facere quæ facit, deindè sperare quia debet illi Deus regnum cœlorum, & custodiet à pœna æterna propter suam promissionem: ipse enim promisit præmia beneficientibus. Ideò causa præmij est sua gratuita voluntas & promissio, non opus nostrum operatum. Ipse certissimè seruabit suam promissionem. Saltem tu ex charitate facias quæ facis, id est, propter ipsum Deum. Sic inquit Dauid Psalmo 118. Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas, id est, principaliter propter temetipsum; deindè propter retributionem, quam tu promissisti, non quam ego merui. Deus igitur omnibus est præferendus, nec ei placet seruitium, quod fit, contempto eo, propter dona. Et patri displicet filius, qui ipsum solum diligit ob diuitias, & sponsæ sponsus, quia hoc non fit ex charitate. Debent igitur omnia nostra fieri ex charitate propter ipsum Deum & personam eius principaliter. Deindè speramus dona eius propter promissionem, non vt nos illa mereamur. Sic diligimus patrem cœlestem, & petimus panem quotidianum, & hunc panem donabit filijs propter suam promissionem, non propter orationem nostram, licet illa maximè exigatur. Non nobis Domine, non nobis, sed no-

mini tuo da gloriam, inquit Propheta. Sperare debet dona Dei, sed propter illa non mea opera facere, sed ex charitate, sicut filius seruit patri primò, quia pater eius est: deindè, quia sperat hæreditatem: at seruus solùm seruit propter precium &c. Dilectio est immerita misericordia, fauor, gratia, quæ exhibitur proximo propter Christum, hoc est, sit propter Christum & illum respicit, nõ pro merito proximi vel odiũ, eò quod dilectio est immerita gratia vel fauor immeritus, qui exhibitur proximo ppter Deũ.

CAP. XXXVIII.

ARGUMENTA.

1. *Quare Deus est timendus ne peccemus.*
2. *Quomodo peius contingit relabētibus in pristina vitia, & hic, & in futura vita.*
3. *Quòd timentibus Deum semper prospere & bene omnia succedunt.*

4.

DVO nos allicere debent ad timorẽ Deĩ, ne peccemus: primò, quia pater est: id eò charitas nos debet abstrahere à peccato, vt timeamus, ne offendatur pater celestis. Mal. 1. Si ego Dominus vester, vobis est timor meus? bonus filius qui patrem diligit, is timet eum offendere. Eccles. 1. Timor Domini expellit peccatum. Nam qui sine timore est, non poterit iustificari. Signanter inquit, timor Domini: non dicit, timor pœnæ, aut timor perditionis diuitiarum vel salutis, sed, Domini. Secundò, ad timorem nos allicere debet ne peccemus, grauitas peccati. Sic enim Deus detestatur peccatum, vt de illo placari non potuerit, nisi filius suus occideretur. Non igitur leuis res est, peccare & Deum offendere. Esa. 53. Po-

suis